

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; letoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25,—; letoletno: Din. 100,—

Na poti v stanovsko državo.

Op. ur. Predstoječi članek, ki ga nadaljujemo še v naslednji številki, smo sprejeli od odličnega našega sodelavca. Z ozirom na bodočo stanovsko ustavo naše države bo poljudna razprava med bralci vzbudila nedvomno splošno zanimanje.

Skoro ni človeka, ki ne bi čutil na sebi, da v svetu nekaj ni v redu. Dovolj je zemlje, dovolj vsega blaga in vendar gladuje na milijone ljudi. V naslednjem bomo skušali v domači besedi pojasniti vzroke sedanjega ubožstva in navesti načine, kako se ga hoče ozdraviti.

V srednjem veku je bilo vse gospodarstvo tako urejeno, da se je pridelovalo, kolikor se je rabilo. Ker je pa vsled verskih bojev v Nemčiji in vsled odpada od praktičnega verskega življenja drugod človek Boga odstavil in postavil samega sebe na njegovo mesto in je tako človek postal prost na vse strani, se je začelo novo gospodarstvo: pridelovanje blaga na ponudbo. Vsak je začel misliti, kako bi čim več blaga pridelal in čim ceneje. V uporabo je vedno bolj prišel stroj. Stroj je delal hitreje in ceneje kot človek. In čim bolj so se stroji izpopolnjevali, tem več blaga so izdelali in tem manj delavcev so rabili. Par vzgledov nam to pojasni. V Ameriki imajo stroje, ki krati žanjejo, mlatijo in vejejo žito; polja so se povečala od l. 1909 do 1928 za 21 milijonov ha, število delavcev pa se je v istem času znižalo za 4 milijone. V Ameriki oskrbi eden delavec ob času žetve 60 ha, ob drugem času pa 300 ha. Isto je v industriji. V Thyssenovi tovarni v Nemčiji je pred vojsko izdelalo 10.000 delavcev 75.000 ton jekla, danes izdelava 9.900 delavcev 170.000 ton; za izdelavo enega tovrnega vagona se je prej rabilo 24 dni, sedaj 3 do 4 ure; v Fordovi tovarni v Ameriki se rabi od kopanja rude do izgotovljenega avtomobila 81 ur.

Teh par vzgledov naj zadostuje. Majhna podjetja so ali propadla ali se pa združila in skupno postavila tovarne z modernimi stroji. V to so rabila denar. Posamezniki niso več dohajali potrebi po denarju, združevali so se v banke in te so potem mogle dati vedno več denarja na razpolago — proti dobrim obrestim, dotlej da so nazadnje banke postale gospodarica tovarn in cele industrije. Ko je spomladi l. 1931 prišla v težkoče Creditanstalt na Dunaju, se je pokazalo, da je 70% cele avstrijske industrije pod njenim vodstvom in da glavni delničarji niso na Dunaju, ampak v Londonu. Razvoj je prišel že tako daleč, da je ves denar in vse pridelovanje blaga s pomočjo strojev v rokah maloštevilnih bank in glavne od teh v rokah maloštevilnih svetovnih bogatašev. V rokah teh so zadnje niti svetovnega gospodarstva, v njihovih rokah vsi glavni svetovni listi, od teh si države izposojujejo denar in jih morajo zato — ker so odvisne od njih pustiti pri miru.

Nezadovoljstvo velikih množic je končni sad svobodnega gospodarstva. To ni prineslo blagostanja množicam, ampak pomanjkanje, moderno sužnjost, delavske boje i. dr. Ravno svobodno gospodarstvo je rodilo socialdemokracijo in komunizem, ker je delavca ponižalo pod stroj v navadno blago, ki se ga vzame, ko se ga rabi, in odslovi, ko se ne rabi. Delavec je moral gledati, kako mu stroj vedno bolj jemlje kruh. Čim bolj je rastla industrija in njene organizacije, trustov, kartelov in koncernov, je rastlo nezadovoljstvo in brepenenje po drugačni ureditvi svetovnega gospodarstva, premoženje, ki so ga nakopičile roke delavcev v rokah maloštevilnih, naj se tem odvzame, država naj ga prevzame, država naj vodi vso gospodarstvo in od države naj dobi vsak vze za življenje potrebno. To je nauk socialne demokracije. En del — zmerni — skuša doseči svoj cilj potem pouka množic, posebno volilcev, da bi mirnim potom dosegel svoj cilj; to je ureditev držav po socialdemokratskih naukih; drugi del — radikalni — pa je svoje nauke že izpel-

jal: komunizem v Rusiji. V Rusiji je država vzela vso industrijo, pa tudi vso zemljo v svojo posest, vsi podjetniki in vsi kmetje so postali državni delavci, vsi naj delajo za državo in ona jim naj zagotovi zadosti kruha: telesnega in duševnega. Toda posledice take ureditve so ravno nasprotno: Nikjer na svetu ni toliko gladu, kakor ravno v Rusiji. Pod predsedstvom dunajskega nadškofa kardinala dr. Innitzerja se je za to zimo ustanovila pomožna svetovna akcija za omiljenje ruske bede, kjer ne umirajo stotisoči, ampak milijoni od gladu.

Tak način ureditve gospodarstva torej tudi ne prinaša zadovoljnosti in človeškega blagostanja. Zato je socialdemokracija obsojena k smrti. Še nekaj naj omenimo: Na Ruskem glad, v Ameriki pa uničujejo pšenico. Kanada, Združene države, Argentinijska in Avstralija ne vedo kam z žitom, kmetijstvo se podira, ker žita ne more prodati, ladije počivajo, ker nimajo kam voziti; tedaj dovolj žita in dovolj ladij za prevoz, na drugi strani pa toliko gladu in bede! Svet ni v redu.

Čim bolj se je kapital stekal v banke, iz bank pa v kleti, namesto nazaj med ljudi, tem bolj je nastajalo med ljudmi pomanjkanje denarja, ljudje so morali krčiti svoje potrebe, kupovali so manj, blago je začelo ostajati v zalogah, rudokopi in tovarne so začele krčiti svoje delo in odpustiti delavstvo. L. 1931 je Nemčija že imela brezposelnih 7.7% odstotkov vsega prebivalstva, Združene države 6, Anglija 5.5, Avstrija 5%. Države so morale delavstvu pomagati z brezposelnimi podporami. In kar je ostalo delavstva pri delu, so se mu skrčile plače. Isto velja za kmetijstvo. Moderna obdelava ogromnih planjav potom strojev je pridelala mnogo žita, vsled pomanjkanja denarja za nakup leži žito v zalogah, laži cene. Vse cene kmetijskih pridelkov so padle, bremena za davke in socialne dajatve so ostala, nekaj časa so si kmetje pomagali s posojili, a sedaj niti teh ni več.

In druga stran!

Prostodušno smo v zadnjih številkah našega lista začrtali načelno smer naše slovenske manjšine k položaju in razvoju v deželi in državi. Lojalni državljani smo in iskreno pozdravljamo dr. Dollfussovo namero ureditve nove Avstrije v krščanskem in stanovskem smislu, ker mora nova ureditev v deželi nujno trčiti ob manjšino ter skušati urediti odnose države do manjšine iz duha, iz katerega je narekovana. Res pa je tudi, da so prilike v naši deželi take, da je k tej naši veri treba dobršen kos optimizma in pa — naše jasne odločnosti.

Naše stališče ni narekovano iz navadnega koristolovstva kot n. pr. pri nemškem Landbundu, ki je nenadoma začel iskati zavetja v neki domovinski fronti, da ohrani vsaj zadnji drobec svojih pristašev. Že manj je naše stališče narekovano iz kakega obledelega narodnostnega čuta, ki bi iskal neko kompromisarstvo in si hotel prištediti borbo za narodnostne pravice. Dobro vemo, da bi taka odločnost bila jalova in prazna, ker bi bila zgrajena na peščenih tleh.

Ne pozabimo! Živimo v dobi, v kateri se preizkušajo temelji vsake zgradbe — tudi politične in narodne — glede solidnosti in vztrajnosti. Če so temelji, na katerih je zgrajeno življenje naše narodne manjšine, trdni kot skala, se nam v nobenem slučaju ni bati ne političnih spletkarij, ne zahrbtnosti naših dozdevnih prijateljev, ne kakršnihkoli presenečenj z Dunaja ali Celovca. Ko so ti temelji?

Dva ideala sta svetila kot zlati zvezdi našemu slovenskemu rodu že celo tisočletje: **Bog in narod**. Ne otipate ju in ne vidite ju in vendar sta bila zvezda vodnica skozi stoletja našega življenja in trpljenja. Zanju so padale žrtve naših najboljših v desetletjih nemško-nacionalnega nasilja, ob njih se je ogreval rod v

Samo v Avstriji cenijo, da se je kmetijstvo v desetih letih zadolžilo za 2000 milijonov šilingov. Kratkovidni poslanci so se pa kljub temu na Koroškem upali upeljati nov davek za kmeta: na rž in pšenico, menda da bo tudi kmet čim prej zrel za državno podporo. Ta se itak že pričinja, saj je morala država že izdati postavo za razdolžitve gorskih kmetov z državno pomočjo. Priti bo morala tudi pomoč kmetom v dolini, ako država noče, da se ji zruši najmočnejši steber. V Ameriki so si pomagali na ta način, da so kratkomalo znižali vrednost denarja za tretjino, to se pravi domače, da so zmanjšali dolžnikom vrednost dolgov za tretjino, na drugi strani seve ravno toliko tudi vrednost hranilnih vlog. Zgodila se je torej velika poravnava (Ausgleich). Da se pri nas drži vrednost šilinga, se v postavi za razdolžitve gorjancev pritiska na upnike, da popuste nekaj; torej tudi poravnava, četudi ne splošna, ampak samo tam, kjer je najnujnejša potreba. Pa kaj pomaga vse to, ko se pa kmet spet na novo zadolžuje, ker mu gospodarstvo ne nese toliko, da bi kril davke in nujne potrebe za obleko in živila. V par letih bi kmet spet bil tam, kjer je bil pred poravnavo. Dokler ostane sedanji način pridelovanja, evropski kmet ne bo mogel tekmovali z načinom pridelovanja, kakor je n. pr. v Ameriki, kjer se z 20 krat manj delavci pridelava isto. Zato evropski kmet ne more priti do kritja stroškov svojega pridelovanja. Če pa bi se pri nas posnemal ameriški način pridelovanja in bi tudi pri nas trebalo za 60 ha samo enega delavca, koliko kmetov bi izginilo in kako grozno bi se pomnožilo število brezposelnih. Že sedaj države ne morejo vseh oskrbeti z najpotrebnejšim, kaj šele po tem! Nadaljevanje sedanjega načina pridelovanja bi rodilo vedno večjo revščino. Kako priti iz zmede, v katero je zašel svet vsled nemejene gospodarske svobode posameznika? O tem prihodnjč.

svojih najtemnejših dneh, iz teh vzorov se je vedno iznova porajala vedno sveža mladina, iz teh idealov raste tudi sedanji mladi rod. Kot zlata nitka nam bosta v nadaljnjem našem razvoju in zadržanju, ob njih bo vsako naše delo nov kamen k zgradbi narodnega doma na kamenitih tleh. Ob njih bo vsak posameznik, stoječ na tem ali onem mestu novega političnega in gospodarskega življenja, pravi narodni poslanec. Brez teh idealov pa postane manjšina in vsak njen član slejkoprej igrača razburkanih valov naših dni.

Le tako pojmujejo naše sodelovanje na bodoči usodi naše dežele. To tudi v navodilo vsem, ki se čutijo močne dovolj za novo stvarjanje, v svarilo pa tistim, ki se zavedajo svoje notranje šibkosti!

Po svetu naokrog. Glavni boj evropske diplomacije gre za Podonavje. V Rimu se je te dni vršil sestanek vladnih šefov Italije, Ogrske in Avstrije, ki naj bi prijateljstvo treh držav še bolj utrdil s poglobitvijo medsebojnih gospodarskih odnosov. To zblizavanje vzbuja pri Mali antanti, Franciji in posebno Nemčiji upravičeno ljubosumnje, da bo z blokom treh držav ravnovesje evropskega vzhoda resno moteno. V osredju evropskega interesa še vedno stoji Avstrija. — Boj za razorožitev je končan. Francija pripravlja spomenico, v kateri bo povdarila, da ne prizna enakopravnosti Nemčije, razun pod pogojem, da Nemčija hkrati nudi polno jamstvo varnosti. Nemčija na takem jamstvu, ki bi obenem pomenilo konec njenih zunanje-političnih uspehov, nima interesa. To se pravi, da se v svetu o razoroževanju sicer govori, vendar dejansko oborožuje. — Trd boj nemških katoličanov pod Hitlerjem vzbuja vedno večjo pozornost. Med Vatikanom in nemško vlado so v teku pogajanja, ki naj dovedejo do omiljenja napetosti. Vatikan v načelnih zadevah

sterilizacije, enakopravnosti plemen pred zakonom, mladinske vzgoje ne more popustiti, posebno še, ker je Nemčija pretežno protestantska država. Odločno zadržanje Vatikana krepi katoličane, dočim so se protestanti skoro docela podredili nar. socializmu. — Španija doživlja nemirne dneve. Iz vlade izrinjeni socialisti so za konec minulega leta pripravljali državni udar. Pravočasno presenečenje so sedaj proglasili generalno stavko v vsej državi. Pridružili so se jim še komunisti in fašisti. Vlada je takoj proglasila izjemno stanje, razpustila komunistične in fašistične organizacije ter grozi, da razpusti še socialistično stranko. Po stavki ogroženi položaj motijo množični se bombni atentati. — Zbližanje med Jugoslavijo in Bolgarijo se utrjuje še naprej. Dokazal je svečani sprejem novega jugoslovanskega poslanika v Sofiji, katerega je kralj Boris pozdravil z lepimi besedami slovanskega gostoljubja.

V domači državi. Dež. glavar minister dr. Ender je ministrskemu svetu predložil osnutek k postavi o izgraditvi poklicnih stanov. Postava predvideva sedem stanov: kmetijstvo, industrijo, obrt, trgovino in promet, denarne in kreditne poklice, proste poklice in uradništvo javne uprave. Prvi korak k ureditvi stanovsko-poklicne države je ustanovitev strokovne zveze (Gewerkschaftsbund) avstrijskih delavcev in nastavlencev, ki združuje vse dosedanje, politično opredeljene strokovne organizacije. Tozadevna postava je že izšla. — O priliki dunajskih dogodkov je zbežalo v inozemstvo več funkcionarjev soc. dem. društev in ustanov. Z njimi je izginilo okroglo 5 milijonov šilingov delavskega denarja. Ostalo premoženje je država zasegla in ga bo namenila delavskim svrham. — Nedavno so priredili burgenlandski hrvaški dijaki na Dunaju jubilejno slavlje štiristoletnice, odkar so prišli Hrvati v Burgenland. K slavlju so povabili tudi kanclerja dr. Dollfussa, ki je ob tej priliki izjavil med drugim: Če bi se vladnega šefa v vseh državah tako sprejemalo, bi manjšinsko vprašanje bilo kmalu rešeno. Nemški Avstrijci, ki hočejo varovati svojo narodno svojstvenost, dobro uvidijo, da hočejo tudi Hrvati zaščititi svojo narodno posebnost. „Vzglede hočemo dati, kako se bo ob varovanju interesov obeh narodov rešilo manjšinsko vprašanje v naši državi.“ — Močno omiljenje je čutiti v napetosti med nar. soc. pristaši in avstrijsko vlado. Eksplozije so ponehale, letaki izginili, izzivanja minula. Izgleda, da bo končno v teh vrstah zavladalo tako potrebno iztuzenje.

Nova koroška deželna vlada. — V sredo, dne 7. marca je bil sklican deželni zbor, da voli novega dež. glavarja, člane deželne vlade in posameznih odborov. Za deželnega glavarja je bil izvoljen zvezni vodja avstrijskega Heimatschutza general Ludwig Hülgerth z glasovi vseh nemških strank. Zastopnika Sloven-

ske koroške stranke sta oddala prazni glasovnici. V deželno vlado so bili nadalje voljeni še Silvester Leer in inž. Ehrlich od krščanskih socialcev, Ferlitsch in Satlegger od Landbunda. V zvezni svet sta bila izvoljena krščanski socialci dr. Tschurtschenthaler in Trenk-witz od Heimatblocka. Predsednik dež. zbora je inž. Schumy, njegov namestnik krščanski-socialci Grossauer. Novi dež. glavar je imel po izvolitvi svoj programni govor, v katerem je med drugim omenil, da kliče danes k političnemu sporazumu in pomirjenju v deželi in tudi med obema narodoma, ki bivata v njej. Njegovo geslo ostane še zanaprej „Koroška svobodna in nedeljena“, stoji na stališču nemške narodne skupnosti, skrbel bo za ureditev gospodarskega ravnotežja v deželi in skušal podpreti stremenje zvezne vlade po omiljenju brezposelnosti. — Po končanem zasedanju sta se novemu dež. glavarju predstavila tudi naša dva gg. poslanca kot zastopnika slovenske manjšine, iz pogovora je posneti obojestransko dobro voljo, da se bo v bodoče preprečilo vsakojake narodnostne zapletljaje.

Slovenec ali Nemeč.

Letošnje ljudsko štetje z dnem 22. marca bo nedvomno večjega pomena kot navadna ljudska štetja doslej, ki so bila državni upravi, kar je knjigovodstvo podjetju. Njegove številke bodo nudi le dobro podlago preureditvi javno-političnega življenja, ki jo je vlada napovedala. Zato je tokratno štetje odrejeno v nenavadno obširni obliki: štela se bodo poleg oseb še podjetja, poslopja in stanovanja v mestih in živina.

Kot narodno manjšino nas v posebnem zaima točka 14 stanovanjske liste, ki nosi naslov: Sprachliche Zugehörigkeit. Saj pričakujemo od številke te rubrike podatke o številčnem razmerju slovenske manjšine do nemške večine v deželi. Ne motimo se v trditvi, da bodo te številke dosti merodajne za nadaljno našo jezikovno borbo in za ves naš bodoči položaj. To je toraj zadeva, ki se tiče še v posebnem slehernega našega človeka in naše narodne dobrobiti.

Točko jezikovne pripadnosti pojasnjuje postava sledeče: Jezikovno pripadnost določuje govorica, h kateremu kulturnemu krogu se vprašani smatra pristojnega. Jezikovna pripadnost zamore biti samo ena. Govorica v družini določuje jezikovno pripadnost otrok, ki še ne govorijo.

Postavodajalčevo pojasnilo bomo v naslednjem dopolnili: Za Nemca je izpolnitev rubrike o jezikovni pripadnosti enostavna, ker smatra svojo materno govorico za nemško. Smrtno ga žali, kdor bi mu hotel dopovedati drugače. Ni pa povsem tako pri nas koroških

Slovincih. Cela desetletja se je dopovedovalo našim ljudem v deželi, da ne govorijo slovensko, marveč neko mešanico dveh jezikov, ki so jo označili z „vindišarsko“. Našli so se ljudje, ki so tej trditvi nasedli. Ni jih motilo, da so Nemci zanje izdajali list, ki nikakor ni bil pisan vindišarsko, marveč v pristni slovensščini. Sledila je nejasnost glede narodne pripadnosti, da je ni para na svetu.

Ni nam na tem, da bi vplivali na prebivalstvo proti smislu postave. Izza zadnjega štetja pa so znani mnogi slučajji, da se je rubriko jezikovne pripadnosti reševalo z dvema ali celo tremi označbami. Nekako v smislu narodne prislovice: Kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš. Uporabljalo se je na najbolj nepravem mestu. Nemala zasluga pri tem gre na račun pristranskih komisarjev. Tako je prišlo do rezultatov, ki so morali ostati za mnoge kraje naše dežele neobjavljeni, ker bi razkrili gorostasnost postopanja tedanjih števnih komisarjev. Da take slučaje onemogoči, pravi nova postava o ljudskem štetju, da se more navesti samo en sam jezik kot jezik, h kateremu poedini pripada.

Vindišarskega jezika, slovensko-nemške zmesi, ne govorijo nikjer na Koroškem. Pač je prebivalstvo v vaseh ob narodni meji dejansko prevzelo marsikake nemške besede pod vplivom nemške šole, a te poedine besede še zdaleka ne tvorijo to, kar imenujemo jezik ali govorico. Značaj jezika pride najjasnejše do izraza v molitvi. Tako lahko postavimo sledečo trditev: **Koder molijo še slovenski „Oče naš“ namesto nemškega „Vater unser“, so slovenske jezikovne pripadnosti in izpolnijo rubriko z: Slowenisch.** Ostali so Nemci.

Postava o ljudskem štetju pravi še: Kdor noče dati ali daje zavestno napačne podatke o tem, kar mora navesti glasom odredbe, bo kaznovan. To velja i za števnice komisarje.

DOMAČE NOVICE

Pepijem in Pepcam od Brda do Pliberka in še preko meje dežele iskrene čestitke k imendanu! Uredništvo.

Slovensko bogošlužje v Jugoslaviji. — Škofijski list ljubljanske škofije prinaša odločbo knezoškofa mil. dr. Gregorja Rožmana tele vsebine: z odlokom z dne 17. aprila leta 1921 je papež Benedikt XV. dovolil rabo v slovensščino prevedenega obrednika. Z istim dovoljenjem pa je bilo tudi odrejeno, da se smeta list in evangelij pri sv. maši peti v jeziku ljudstva. Škof dr. Rožman sedaj razglaša v škofijskem listu, da se sme tega papeževega dovoljenja posluževati duhovščina ljubljanske škofije od letošnje Velike noči naprej.

PODLISTEK

In mi v bogoslovju.

Da ne boste mislili, da živimo za stenami, ločeni od vsega sveta, tihi in blede kakor srednjeveški menihi. Veste, tam na Lendu nismo več zaprti in obdani s trdnjavo, kakor bi bili v jetnišnici, ne, imamo v novem poslopju največ in največja okna celega Celovca, lahko gledamo v božjo naravo in sonce se nam smeji, da se niti ne zavedamo, da smo v sobah. Kako naj bi bili potem tihi in blede? Domača pesem odmeva po našem domu kakor pesem fantov pod vaško lipo. Življenje nam sije z obrazov in življenje klije v naših dušah.

Tudi mi imamo svoje društvo in sicer najstarejše slovensko društvo na Koroškem. Naša „akademija“ obhaja letos svojo 85. letnico. Veliki Slomšek ji je ustanovitelj. In kako živimo? Samo 13 nas je, 13 slovenskih bogoslovcev. Vsak teden se zbiramo k bratskemu sestanku, kjer se predvsem skušamo poglobljati v življenje in v potrebe svojega ljudstva. Iz njega smo izšli in njemu bo veljalo naše delo; spoznati ga hočemo zato do najglobljih korenin: vsa duševna last ljudstva mora postati tudi naša last, kajti poživiti in oplođiti bo mogoče našo kulturo le, če se vsi globoko ukoreninimo v svoji lastni zemlji, če živimo iz nje in za njo.

Mesečno uprizarjamo tudi večje prireditve, takozvane „akademske ure“. Tu nam predava

navadno kak starejši član akademije, predvsem vrli naš pokrovitelj. Teh prireditev se radi udeležujejo tudi naši nemški tovariši. Glasilo naše akademije je naš list „Bratoljub“. Takole nam pojasnjuje skrbni in požrtvovalni njegov urednik pomen in potrebo lista: „Bratoljub, glasilo naše družine, naj je barometer našega idealizma, naše razgibanosti in odgovornosti. Bratoljub bo govoril nam in znanecem o ustvarjanju naše skupnosti, o naših ciljih in uspehih, o naši volji in žrtvah. V Bratoljubu se hočemo boriti za svoj lastni božji obraz, za božji obraz naše skupnosti in za božje lice duhovno velikega, zdravega in izobraženega slovenskega naroda.“

In naše življenje, izven akademije? Smo manjšina v celovškem bogoslovju. Da bo zavladal mir med narodi, se bo to zgodilo le, če bodo narodi res živeli po nauku in duhu Kristusove cerkve. Kako naj vlada potem nemir, sovraštvo, narodna nestrpnost v domu, kjer se vzgajajo duhovniki cerkve, ki naj oznanjajo blagovest Kristusovo: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so blage volje!“ Smo manjšina v celovškem bogoslovju, imamo iste pravice in brat nam je vsak — Slovenec in Nemeč. V smislu bratske ljubezni nam je govoril tudi lanski voditelj duhovnih vaj princ Jurij Saški S. J.: „Deutsche, umfaßt die Slowenen mit besonderer Liebe als Brüder in Gott und in Christus“ in „Slowenen, umfaßt die Deutschen mit besonderer Liebe als Brüder in Gott und in Christus!“ Ker pa smo manjšina, imamo tudi svoje poslanstvo v semenišču, kakor ima vsaka manjšina poslan-

stvo, da posreduje med državami in tvori vez med narodnimi kulturami. To poslanstvo imamo tudi mi v semenišču. Na dva kraja so nam odprte oči. Iz dveh velikih kultur, iz dveh različnih miselnosti rastemo in zajemamo: iz slovenske yasi in nemške šole. Zato nam raste velika naloga, da skušamo popraviti v sebi in drugih vsa krivična naziranja o narodnem sovraštvu. So idealni med nemškimi tovariši, duše, ki hrepene po resnici. Naloga nam je, da jih pridobivamo kot prijatelje zase in za svoj narod. To je naša politika v semenišču.

Manjšina smo. Velika je zato naša odgovornost. Potreba nas ne uči samo moliti, ampak tudi delati, iskati in ustvarjati. Nemci potrebe ne občutijo tako neposredno, kar je razumljivo. Zato mora biti naša razgibanost večja. Še veliko več nemira bi moralo biti med nami. Življenje hoče življenja, dajati ga hočemo celemu semenišču, dajati ga hočemo vsem našim društvom med počitnicami in v poklicu. Danes je svet tako poln idej. Kako ugoden čas za nas! Tu lahko pokažemo svojo moč, svojo sodobnost, svojo razgibanost.

To bi torej bilo naše življenje na zunaj. Večje važnosti in potrebe pa je za nas notranje življenje in delo vsakega posameznika, življenje in delo, ki ju zahtevata od slehernega poklic in priprava nanj. Takole je popisal lanskoletni predsednik naše „akademije“ to življenje v „Bratoljubu“! „Duhovnik! Ogenj na gori plapola in razsvetljuje noč ter razganja temo: učenik. Ovčar

Tihotapska žaloigra v Karavankah. — Toliko nesreč je že nakopala tihotapska strast in še jih ni dovolj. Dne 2. marca zvečer je prekoračila jugoslovansko mejo na vrhu planine Komatavre šest tihotapcev z Gorenjskega. Prišli so navzgor iz Avstrije po snegu, ki je ponekod visok do tri metre, zato so bili opremljeni s krpami. Nosili so seboj težke nahrbtnike saharina. Luna še ni izšla, ko so prekoračili avstrijsko mejo. Kakih 200 korakov na jugoslovanski strani pa jih preseneti patrolja. Na njene klice niso obstali, marveč so se razbežali na vse strani in niti nahrbtnikov niso odvrkli proč. Patrolja je nato streljala in je dva tihotapca smrtno zadela. Mrtveca so z velikimi težavami spravili po štirih urah hoda na Jezersko, kjer so ju pokopali. Žalostno so zvonili zvonovi ob pokopu nesrečnih žrtev tihotapske strasti.

Beležimo. — Iz Št. Ilja ob Dravi smo sprejeli sledeči dopis: Na nedeljo Reminiscere, dan spomina vojnih žrtev, bi se pri nas imelo vršiti blagoslavljanje in odkritje slovenske spominske plošče. Sestorica bivših vojakov svetovne vojne, od njih jih je bilo pet v vojni ranjenih, je smatrala za dolžnost, da po petnajstih letih postavi svojim padlim tovarišem, katerih je iz domače fare po številu 46, dostojno spominsko ploščo. Želja večine domačega ljudstva je bila, da bodi plošča s slovenskim besedilom. Priprave so bile dovršene, plošča vsidana, dovoljenje cerkvene oblasti izdano. Medtem pa je na deželno oblast dospela neka pritožba, v kateri se par oseb zgraža nad „slaviziranimi imeni“ in še posebej nad tem, da se nahaja na plošči ime Aichholzerja, domačina iz Loč, ki je bil tik po glasovanju zahrbtno ustreljen kot jugoslovanski pomožni orožnik. V pritožbi se je zahtevalo prepoved slavlja in zagrozilo s samopomočjo. Cerkevna oblast je nato odredila prepoved, kar je vzbudilo med ljudstvom izredno nevoljo, ker se razloge pritožbe smatra za povsem neutemeljene. Imena padlih so bila vzeta iz matrik, na plošči se je navedlo vse žrtve vojne in poveljne dobe iz domače fare. Proti prepovedi so se podvzeli potrebni koraki, o uspehu bomo poročali.

Globasnica. — Naš župnik preč. g. Jernej Pšeničnik so nenadoma hudo zboleli. Morali so takoj v celovški sanatorij Maria Hilf, kjer so prestali več težkih operacij. Niso pa še izven vsake nevarnosti in jih zato priporočamo v molitev, da jim preljubi Bog vrne skorajšnje zdravje. — Meseca februarja se je vršil v naši cerkvi osemdnevni misijon, ki sta ga požrtvovalno in vzorno vodila ob stalni prisotnosti in pomoči preč. dekana Kindelmann in domačega župnika duhovnika družbe sv. Vincencija v občje zadovoljstvo štebenjskih in globaških faranov. Bog plačaj!

Smihel pri Pliberku. — Dne 19. p. m. so praznovali svojo sedemdesetletnico č. svetnik Vintar J. Odklonili so vsako šumno slavlje in

išče izgubljene ovce, na razmah jih nosi v stajo. Na mastno pašo jih vodi: pastir. Križ zmago-slavni stoji, od njega milost odrešenja drvi, v svetlih posodah jo deli: svečenik.

Trojna naloga, ki polni vse duhovnikovo življenje, zahteva nadčloveka v misli in volji in požrtvovalnost in ljubezni. Nadčloveka, ki visoko presega vse svoje vrstnike, katerim naj bo učenik, pastir, svečenik. Nadčloveka, ki je kot navaden zemljan započel pripravo za duhovniški stan. Priprava sama pa je čudovito soglasje mladeniškega stremljenja za očiščenjem in ojačenjem zmožnosti z milostjo, ki jo daje Duh moči, sveta in rasti.

Kraj, okvir in redar te priprave je semenišče. Tu gradi poklicni študij kulturo duha na globoko in široko, križem sveta in do sreča duhovne resničnosti in v bogastvo božjega življenja in snovanja. Vse, kar je — kako je izšlo od Boga, kako se vrača k Njemu: to je tajnost, kateri začne slediti duh v temeljitem študiju. Iz tega zadnjega spoznanja vstaja usmerjenost duha: osebnost. Njeno rast, ki poganja iz duha in srca, iz grude domače in narodne družine, obseva in goji milost, ki prihaja v molitvi, odpovedi, svetotajstvu.

Tako sprejme semenišče mladeniča in pripravi moža, ki govori pred oltarjem: Tukaj sem Gospod. Pošlji me!

praznovali svoj sedemdeseti rojstni dan z ono pristno skromnostjo, ki je dika njihovega korenitega značaja. Kot okoli očeta se okoli njih zgrinja njihova fara in jim vračuje očetovsko ljubezen z uprav otroškim zaupanjem. Razumela je zato tudi njihovo željo ob častitljivem življenskem jubileju in jim je obljubila le, da jim ohrani tudi zanaprej vso svojo otroško vdanost. Da jim pove to tudi v našem listu, pa gotovo ne bodo zamerili!

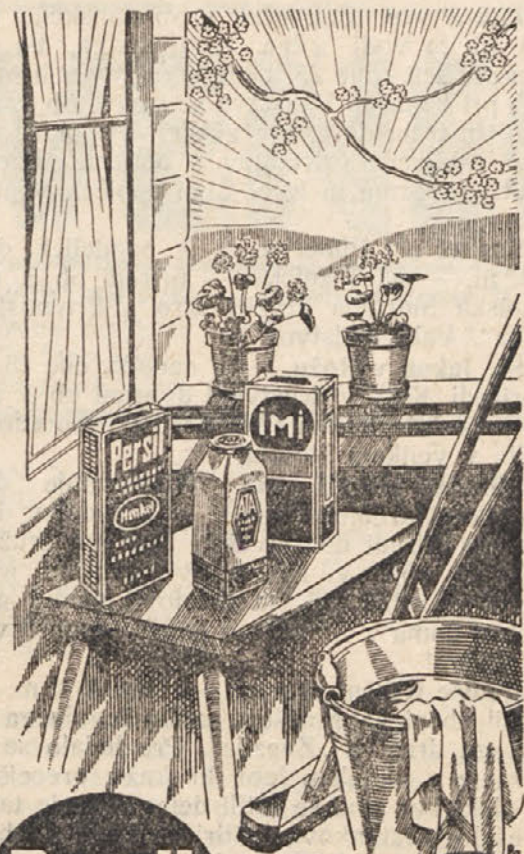
Bajtiše pri Borovljah. Dne 2. marca se je pomikal skozi našo vas žalosten sprevod. V cvetu mladosti, stara komaj 21 let nas je zapustila Micka Gruden. Blizu dve leti je bolehal za jetiko, se zdravila v Celovcu in v Hörgasu na Štajerskem, odkoder se je vrnila domov bolj zdrava. O božiču lanskega leta pa se je njeno zdravstveno stanje nenadoma zopet poslabšalo. Vsa požrtvovalnost, njenih starišev, ki so svojo edinko ljubili čez vse, je bila zaman. Ranjka je bila vrlo dekle, ki je vživala vsepovsod spoštovanje. Na zadnji poti jo je posprenilo veliko število pogrebcev. Na ji bo zemljica lahka, ostalim iskreno sožalje!

Melviče pri Brdu. — Nekoliko pozno sicer, vendar je naša dolžnost, da vam poročamo: v februarju smo se poslovili od starega Trabišnika, dolgoletnega slovenskega župana naše občine, od Jožefa Fellacher-ja. Podlegel je kapi, star 76 let. Z njim je legel v grob kos slovenske zgodovine. Pokojni je bil pravi Ziljan, veder v življenju in vzoren v gospodarjenju. Žena mu je bila iz znane Warmutove družine v Limarčah pri Šmohorju. Od leta 1907 do leta 1914 je bil župan občine Brdo, najzahodnejše slovenske trdnjave. Radi svoje zavestnosti je bil med vojno preganjan od avstrijskih oblasti. Dva sinova mu živita v Jugoslaviji: trgovec Rado in državni tožilec dr. Julij Fellacher. Njegovo zadnjo pot je vodil č. dr. Mörtl, župnik z Vranskega, novoustanovljeni slovenski pevski zbor pod vodstvom g. Janka se je od rajnega poslovil z ganljivimi žalostinkami. Rajnemu večni pokoj!

Blače na Zili. (Jernej Mörtl †). — Takega pogreba najbrže Blače še niso doživele. Ogrorna udeležba, štirje duhovniki, pretresljivo žalovanje. Pa tudi po pravici: Naš navdušeni Slovenec, mladi kmet Jernej Mörtl, ki je 1911 prišel na celovško gimnazijo, ki je moral nato v znanih strašnih letih 1918 in 1919 bežati v osmi šoli v Kranj, kjer je tudi maturiral, in ki je potem bil sedem dolgih let na dunajski univerzi in ki je 1928 dovršil visokošolski študij za profesorja — je zbolel in moral domov. Skoraj pet dolgih let je moral trpeti v trdi pesti kostne tuberkuloze, kateri je v sredo, dne 7. marca, Bogu nad vse udan, podlegel. Bil je kmet in filozof, v svojih prejšnjih letih tip vedrega slovenskega fanta, na katerega ustnih je bil večer smeh in vedna dobra volja. Zapušča mater in sestro, ki sta mu stregle ljubeznivo in potrpežljivo noč in dan. Na grobu se je poslavljajal od njega domači župnik č. Maierhofer z ganljivimi besedami. Dragi Bartl! „Tek življenja si prezgodaj dokončal, pa vero si obranil, zato ti je prihranjena krona nebeška.“ (Ap. Pavel.) Počivaj mirno v domači zemlji!

Drobiž: Bivši dež. glavar Kermaier je odložil svoj deželnozbornski mandat in izstopil iz Landbunda. Za minulo nedeljo napovedano zborovanje njegovih pristašev cele dežele v njegovih domači vasi je bilo odpovedano. — V nedeljski „Freie Stimmen“ beremo uvodnik, ki napoveduje ustanovitev nemške fronte v Avstriji, kar bi pomenilo, da nemško-nacionalni krogi priznajo sedanjo vlado dr. Dollfussa in bodo skušali po svoje sodelovati. — Glasilo štajerskih Nemcev „Deutsche Zeitung“ v Celju je v Avstriji za eno leto prepovedano. — Godzarski urad grofa Thurna v Pliberku bo razpuščen, uprava se prideli uradu v Železni Kapli. Več nastavljenecv izgubi s tem svojo službo. — Bärentaler, morilec svoje žene, ki je pred tedni stal pred prekim sodiščem, je bil pred poroto obsojen na deset let težke ječe. — V Pokrčah je umrl trgovec in gostilničar Janez Wedenig.

Inserirajte v „Koroškem Slovencu“!

Persil IMI ATA

*Der Frühling kommt,
möcht Alles rein,
lässt diese drei
die Helfer sein!*

NAŠA PROSVETA

3. voditeljski tečaj S. K. S. Z. za Koroško se vrši v dneh 20. in 21. marca t. l. Na sporedu predavanja: „Sodobna naloga slovenske mladine na Koroškem“, „Vstajenje Cerkev“, „Novi človek“, „Osnovne misli okrožnice Quadregesimo anno“, „Stanovska država in majnšina v njej“, „K dnevnim vprašanjem“. — Na tečaj so vabljeni vsi bivši tečajniki in društveni odborniki. Za hrano in prenočišče je preskrbljeno, začetek tečaja v torek, dne 20. t. m. ob 9. uri v prostorih prosvetne pisarne v Celovcu. Osrednji odbor.

Ali ostanemo Slovenci? Pokazimo! Po celem božjem svetu je razkropljen naš slovenski milijonček. Še nas, ki smo skupaj ob Dravi, Soči in Savi, je usoda delila na dvoje. Ali pa veste, kaj nas vse skupaj družijo v eno veliko slovensko družino? To je mohorjeva družba. Njej se imamo zahvaliti, da smo še na svetu. Širom zemlje nas zaradi nje občudujejo. Čast in ponos je za vsako slovensko hišo, če je njen ud. Zato se hočemo letos na Koroškem v tem oziru postaviti. Ni nam vse eno, ako ostanemo Slovenci ali ne; na odlični način pokažemo svojo narodno zavest, če nas bo čim več Mohorjanov. Izredno poceni (za dva in pol šilinga) dobimo 5 knjig: Koledar, krasno knjigo o Slomšku, ki bi jo naj imel vsak slovenski dom, pretresljivo povest Graničarjev s tužnega Krasa, dalje povest stiških svobodnjakov in končno zgodovino slovenskega naroda v zanimivi dobi okoli leta 1848. To bogato darilo naj prinese Miklavž ob koncu leta v vsako slovensko družino. Fantje in dekleta pokažite svoje mladostno navdušenje! Pojdite od hiše do hiše in agitirajte za dobro slovensko knjigo! Do 20. marca morajo poverniki vpslati seznam Mohorjanov svoje fare upravi družbe. Zato hitite še v zadnjih dneh!

Pečnica (Igra). — Na praznik sv. Jožefa priredi naša fantovska zveza v društvenih prostorih pri Fridlnu popoldne ob 3. uri enodejanko „Pijavka“, dekliška zveza pa trodejanko „Izgubljena hči“. Kdor hoče kaj lepega in vzpodbudnega videti, naj ne ostane doma!

Žitara ves. (Zaključek gospodinskega tečaja), ki ga vodi g.čna Hartmanova, bo na cvetno nedeljo dne 25. t. m. v društvenih prostorih pri Rutarju. Razstava se otvori ob 8. uri zjutraj in traja do 6. ure zvečer. Popoldne ob 3. uri zaključna prireditev s petjem, prizori, kupleti, govorom in igro. Čisti dobiček v prid tečaju.

Šmihel pri Pliberku. — V pondeljek, dne 19. t. m. — na Jožefovo — priredi ob 3. uri šmihelska Marijina družba igro „Skrivnostna zaroka“. Vabi vodstvo.

Št. Jakob v Rožu. — V nedeljo, dne 18. t. m. priredi „Kot“ v društveni dvorani ob 3. uri svoj mesečni sestanek s pestrim sporedom. Pridite v velikem številu!

Pliberk—Dobrla ves. (Gostovanje dobrlavaške Marijine družbe). — V nedeljo, dne 18. t. m. priredi dobrlaveška Marijina družba ob 3. uri pop. v Breznikovi dvorani igro „Skrivnost križa“. — Na Jožefovo ponovi igro ob 3. uri doma v Narodnem domu v Dobrli vasi. Vabljeni!

Hodiše (Občni zbor). — Dne 4. t. m. se je vršil občni zbor našega izobraževalnega in pevskega društva „Zvezda“. Pregledalo se je delovanje v minulem letu, ki kaže precejšen napredek, ker smo se lotili dela, ki se je tako pogrešalo: sestankov. Štiri sestanki so bili, v katerih so se obravnavala važna prosvetna vprašanja sedanjega časa. Igralo je društvo osemkrat. Dvakrat je imelo skupno sv. obhajilo članov. Zelo lepa je navada, da društveni pevci pojejo ob pogrebu vsakega umrlega člana. Pel je društveni moški zbor trikrat pri pogrebih. Članov je 260. Po pregledu delovanja v starem letu se je izvolil nov odbor, ki pa kaže le malo sprememb, a jamči, da delovanje društva ne bo zastajalo za minulim letom, ampak rastle. Vedno bolj stopa v veljavo spoštovanje do maternega jezika in krščanskega življenja, zato so vsi pogoji dani, da društvo, ki stoji na tej podlagi, deluje in se razvija.

Št. Lipš pri Ženeku. — Domača slovenska pesem je v nedeljo, dne 4. t. m. zopet doživela lep triumf. Nad 60 pevcev naših moških zborov iz Št. Lipša, Dobrle vasi, Železne Kaple, Žitare vasi in Globasnice je tekmovalo v Škofovi dvorani ob številni udeležbi občinstva v čim dovršenejšem podajanju narodne in umetne pesmi. Njihov nastop je bil discipliniran in nas je iznova utrdil v prepričanju, da naši pevci kot kulturni delavci zaslužijo priznanje vsega naroda.

GOSPODARSKI VESTNIK

Zasedanje kmetijske zbornice.

Kmetijska zbornica je zasedala v petek, dne 2. marca. Zasedanje je bilo prav živahno in je pokazalo, da se je izpremenilo sicer ime, duh in opredeljenost zbornice napram slovenskemu kmetu pa sta ostala istovetna z bivšim deželnim kulturnim svetom. — Za naše naročnike bi bilo pomembno vredno, da se bo radi pogodb s Francijo in Italijo zvišal izvoz lesa v te države. Dr. Scheuch je poročal, da je Dunaj postal v zadnjih treh letih dober odjemalec naše živine. Svinj se je poslalo na Dunaj l. 1930 3000, l. 1933 pa že 36.000. To kaže, da je produkcija svinj zelo narasla. Je res, da je na Koroškem popolnoma zastala prodaja pujskov, vendar je važnejši prodaja mesnih svinj. — Ravnatelj dr. Stotter je v zvezi z razdolžitvijo kmetov ugotovil, da so koroški kmetje zadolženi za 135 milijonov S in da znašajo letne obresti 6 milijonov S, kolikor znaša vrednost prodaje živine na Dunaj. Razdolžitve se seveda ne da doseči z umetnimi sredstvi, ampak s pravilnim razvojem cen. Da se omejijo dražbe, se misli na vpeljavo moratorija. Eksekucij je bilo lani 826, od katerih je bilo samo 190 uspešnih. Dražb premičnin 8006, uspešnih samo 771. Ravnatelj misli, da bodo upniki vendar enkrat prišli do sklepa, da ta način iztirjavanja ne dovede do cilja in da bo treba pogajanj z dolžniki. To možnost daje uredba o pomoči gorskim kmetom. — V razpravo so posegli vsi zbornični svetniki „Kmečke zveze“. Zbornični svetnik č. Poljanec je zahteval slovensko prilogo k „Landw. Mitteilungen“. Tej zahtevi se je pridružil zbor-

nični svetnik g. Gril. Da je zašumelo v nemškem gozdu, je jasno. Vsi so bili proti in navajali, da ni denarja in da se vlačijo v zbornico politika (Striessnig). Odgovor g. predsednika je bil prav klavern. Mi smo pa le skromnega mnenja, da se pri gospodarski povzdigi ne sme opirati na šilinge, ampak na smoter in cilj. Naši zbornični svetniki so tudi grajali, da „Landw. Mitteilungen“ niso pisane za ljudstvo in da prevladujejo v slovenskem ozemlju drugi poljudnejši strokovni listi. Tudi temu so ostali zbornični svetniki oporekali. Zbornični svetnik g. Mayer je končno k temu dal pojasnilo in izjavil, da se misel Poljančeva ni razumela pravilno in da nas Nemci sploh ne razumejo. Treba se je vživeti v naš položaj! Le malo je med Slovenci takšnih, ki popolnoma obvladajo nemščino. Zato je naša zahteva po slovenski prilogi in popularnejši vsebini glasila kmetijske zbornice povsem upravičena. Končno pa smo zbornični svetniki „Kmečke zveze“ zato tu, da povemo v zbornici težnje našega kmeta, da povemo to, kar se zahteva na naših zborovanjih. Ne da se pa oporekati, da je glasilo zbornice strokovno na višku. Vendar hočemo imeti tudi mi nekaj od tega. Saj tvorimo 13,5 odstotka vseh volilcev-kmetov. Ne boste vendar hoteli nas in naše potrebe zatajiti! Bodimo realni! — Zbornični svetnik g. Vosperek je govoril o skladu za izravnavo mleka. Navajal je, da so kmetje, ki morajo dobavljati mleko mlekarnam — radi oddaljenosti od konsumenta — za sramotno ceno, zapostavljeni, dočim dosega direktni dobavitelj znosno ceno. Razmerje v ceni bo treba izenačiti! — Zbornični svetnik g. Gril je govoril o trgovskih stikih med bratsko Nemčijo in našo državo. Nemški bratje kupujejo svoje potrebe na sirovem maslu, lesu itd. v vseh nemških državah, samo v Avstriji ne. Ta pojav je zelo žalosten.

Kmečka zveza je dalje stavila naslednje predloge:

1. Olajšave pri odplačevanju dolgov naj se raztegnejo tudi na posestnike v dolini, ki niso po svoji krivdi zabredli v dolgove, a za odplačevanje nikjer ne morejo dobiti sredstev. So slučajni, da je posestvo vredno 15—20.000 S, a upnik rubi za 4000 S.

2. Rastlinski referent naj bi posvetil največjo pažnjo oljnatim rastlinam. S tem bi se dvignila tudi domača tkalska industrija. L. 1932 se je v Avstrijo uvozilo 22.195 q jedilnega olja v vrednosti 1.811.000 S. Ta denar bi lahko ostal doma.

3. Tretji predlog govori o rožanski deželni cesti. V Podgorjah vdira voda spomladi in ob deževju v kleti obcestnih hiš. Ni se tudi mogoče izogniti voznikom. Zato naj bi se cesta s prostovoljno delovno dolžnostjo razširila in odpravile pomanjkljivosti. To je zahteva Roža.

Pozeba sadnih drevesc.

Lansko poletje in letošnji zimski čas sta bila za razvoj sadnih dreves, posebno mladih drevesc, jako neprimerna. Lanska pozna pomlad in posebno lansko suho poletje je povzročilo, da sadno drevje v prvi svoji rastni dobi ni moglo razviti prave rasti. Sledila je vlažna jesen, ki je povzročila, da je sadno drevje razvilo v jeseni močno rast. Ker pa je kmalu pritisnil mraz, les ni dozorel. Listje na drevju nam še sedaj kaže, da je zajel sadno drevje mraz v polni rasti. Les ni dozorel in radi tega listje ni odpadlo ali pa le nenaravno, da ga je spravil mraz na tla. Kaj sledi iz tega? Imeli bomo zopet veliko posebljih dreves, posebno med mladimi drevesci, ker so bila še v soku, ko je pritisnil mraz. Če les dozori, odpotuje sok nazaj h koreninam. Lansko jesen je v veliki meri ostal v drevesu in razgnal na posameznih mestih ličje in lubje (kožo drevesa), ki odmrje.

Pri nakupu drevesc bodimo torej letošnje pomlad zelo oprezni. Lansko poletje in letošnja zima popolnoma odgovarjata suhemu letu 1928 in zimi 1929. Drevesnice so spomladi prodajale tudi pozebla drevesca. Kdor je kupil omenjeno leto drevesca, se še gotovo spominja, da mu je od tistih drevesc samo nekaj rastle, vsem drugim se je posušila krona in iz debla so se pokazali poganjki, posledica pozeble krone.

Pozebla mesta spoznamo po razpokah. Pozebo krone kupljenega drevesca spoznamo najzanesljivejše, ako prikrajšamo mladike krone. Odrezan vršiček si natančno ogledamo na ta na-

čin, da les olupimo. Zdrava vejica ima zdravo barvo, pozebla pa nam kaže temno ličje, ki se pri lupljenju ceffa. Ako smo si kupili pozebla sadna drevesca, jih prikrajšamo do zdravega lesa. Za pozebla drevesca pa zahtevajmo od drevesnice nadomestilo za prihodnjo jesen ali pomlad.

Z ozirom na pozebe v sadonosnikih preglejmo vsa drevesca in izvedimo vsa potrebna dela. Razpočeno kožo izrežemo do sveže in zamažemo z ilovico in kravjakom in obvežemo s prtom ali starimi cunjami.

M. A.

Vinska razstava in sejem v Ljutomeru. — Dne 20. marca priredi Vinarska podružnica v Ljutomeru vinski sejem in razstavo vina v kavarni g. Resnika. Otvoritev ob 9. uri. Na poskušnjo bodo prvovrstna vina iz ljutomerskega, ormoškega, gornjeradgonskega in štrigovskega vinarskega okoliša. Polovična vožnja je dovoljena za povratek nazaj. Posetniki dobijo legitimacije pri Vinarski podružnici v Ljutomeru.

Celovski trg. — Pšenica 36—38, rž 22—24, ječmen 19—20, oves 16—19, ajda 20—22, kuruza 16—21, sladko seno 8—10, kisló 6—8, slama 6—8, grah 80—1.20, enako leča, krompir 14—18, zelje 40—50, repa 20—30, goveja mast 4.00—4.50, sirovo maslo 3.40—5.00, prekajena slanina 4.00, svinjska mast 2.40—2.80, jajca 10—11, kokoši 2.50—3.50, drva 4.00—4.50, mehka 3.00—4.00 šil.

RAZNE VESTI

Najbolj sončni kraj na svetu je kraj Calama v republiki Čile v južni Ameriki. Tam sije sonce često vse dneve celega leta, oblačni in deževni dnevi so bili redki. Dežuje ponoči. Zato so na tem kraju nedavno postavili v višini 800 m veliko opazovalnico sonca in sončnih žarkov. Dosedanja opazovanja so omogočila natančna napovedovanja vremena prihodnjih dni za celo južno Ameriko.

Romantika v kraljevski družini. — 26 letni švedski princ Sigvard se je zagledal v berlinsko meščansko Eriko Patzek in oba sta odpotovala v London, kjer sta se zaročila 8. marca. Princ Sigvard se je moral pred poroko odpovedati vsem pravicam, ki mu grede kot članu kraljevske družine. Storil je to povsem ravnodušno. Do svoje neveste je prišel potom naključja kot filmski režiser v Berlinu. Sicer pa tudi švedski kralj le malo drži na svoj naslov in se udeležuje ljudskih prireditev najraje kot navaden meščan.

Klub kor. slov. akademikov na Dunaju

naznanja vsem tovarišem in znancem žalostno vest, da je njegov član

Jernej Mörl

abs. phil.

po dolgi bolezni, katero jo mirno in potrpeljivo prenašal,

7. marca umrl.

Rajnega tovariša priporočamo vsem, ki so ga poznali, v blag spomin.

Dunaj, dne 10. marca 1934.

Zahvala.

Podpisani se zahvaljujem Caritas preskrbi za slučaj smrti za hitro izplačilo zavarovalnine ob smrti moje rajne matere. Obenem priporočam vsakomur, da se nemudoma zavaruje za slučaj smrti pri Caritas-Sterbe-Vorsorge, ki ima v naši fari svoje zastopstvo.

Franc Pak,

p. d. Piber na Breznici.

32

Manjše posestvo

hiša, skedenj, polje, les — **na prodaj!**
Več pove **Urban Heber**, p. d. Suštarič,
Dole, pošta Förderlach.

30